

Conservatori de Música dels Pirineus
**Orientacions per la prova específica d'accés als
ensenyaments de grau professional de música**

orientacions per a la prova d'accés a

➔ CINQUÈ CURS

PRIMERA PART DE LA PROVA

➔ Llenguatge musical

introducció

D'acord amb el que disposen el Decret 25/2008, de 29 de gener, pel qual s'estableix l'ordenació curricular dels ensenyaments de música de grau professional i se'n regula la prova d'accés i l'Ordre EDU/31/2009, de 4 de febrer, per la qual s'estableix l'organització de les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de música, el Conservatori de Música dels Pirineus publica aquestes "Orientacions per a la prova específica d'accés als ensenyaments de música de grau professional".

La finalitat d'aquesta prova és la comprovació del grau de maduresa, condicions, coneixements i capacitat de l'aspirant per iniciar els estudis en el segon curs d'aquesta etapa.

La prova consta de dues parts, una de llenguatge musical i una d'instrument. Les parts s'han de qualificar de zero a deu punts i cal una qualificació mínima de cinc punts en cadascuna per establiment d'una nota global.

Aquest document pretén ser una eina útil per a l'alumnat aspirant als estudis professionals de música, així com per al professorat que té la tasca de la seva preparació.

5è curs

primera part de la prova

↘ Lenguatge musical

Aquesta part de la prova consisteix a resoldre qüestions que permetin verificar les condicions i els coneixements específics que l'aspirant té de Lenguatge Musical, que li permetin cursar amb aprofitament els estudis de segon curs de grau professional de música.

Les qüestions es distribuiran en els apartats següents:

Apartat 1. Entonació, ritme i lectura

Apartat 2. Educació de l'oïda

Apartat 3. Audició, anàlisi i creació

Entre parèntesis s'indica la qualificació màxima de cadascun dels apartats d'aquesta part de la prova d'accés.

Entonació, ritme i lectura

(4 punts)

Aquesta apartat de la prova es valorarà sobre 4 punts i constarà dels següents subapartats:

- Primer subapartat: interpretar vocalment una de les peces del repertori que es proposin cada any en al convocatòria de les proves.
- Segon subapartat: lectura - cantada i/o recitada – a vista de textos musicals.

primer subapartat

1.a. Interpretació d'una peça de repertori

Aquest subapartat de la prova es valorarà sobre 1 punt.

L'aspirant cantarà amb acompanyament o amb suport harmònic una de les dues peces triades per l'aspirant d'entre les que es proposin cada any en la convocatòria de les proves d'accés.

Aquests textos musicals podran ser obres i/o fragments vocals i/o instrumentals provinents de la literatura musical. Les característiques d'aquestes peces presentaran els elements musicals dels continguts de les resta dels exercicis dels subapartats d'aquesta part de la prova.

L'aspirant la cantarà sempre dient el nom de les notes. En el cas que entre les peces triades alguna sigui un exemple d'un gènere vocals, l'aspirant no haurà d'interpretar-les amb text.

Si l'àmbit d'algun dels textos musicals sobrepassa la tessitura de l'aspirant, podrà adequar el fragment a la seva tessitura transportant a l'octava aquella part de la melodia (serà preferible si l'adequació té present l'estructura melòdica i pot conservar el perfil melòdic).

Es valorarà positivament que l'aspirant faci l'exposició el text musical de memòria.

Es valorarà positivament si la interpretació exposa les intensitats, les dinàmiques i les articulacions que contingui el fragment i si hi ha una correcta conformació del fraseig

Es valorarà que preferentment l'aspirant faci la interpretació portant el gest de compàs.

En aquest exercici, la qualificació màxima només s'assolirà si l'exposició inclou les intensitats, les dinàmiques i les articulacions i es realitza portant el gest de compàs.

1.b. Lectura a vista

Aquest subapartat de la prova es valorarà sobre 3 punts i inclourà algun/s dels següents exercicis:

Exercici d'entonació

L'aspirant, a partir d'una nota, haurà d'entonar els elements musicals que estableixi l'enunciat. Els continguts a entonar en aquest exercici podran ser:

- Intervals: qualsevol interval just, major, menor, augmentat o disminuït.
- Escales: qualsevol tipus d'escala Major o menor de tonalitats fins a set alteracions. Escales modals, hexatòniques i cromàtica.
- Acords: qualsevol dels acords tríades (Perfecte Major, perfecte menor, quinta disminuïda, quinta augmentada) i acords de sèptima (sèptima de dominant, sèptima de sensible o semi-disminuïda, sèptima disminuïda, sèptima major i sèptima menor). Qualsevol dels anteriors, en estat fonamental i en qualsevol de les inversions.
- Progressions d'acords: les progressions de la cadència autèntica perfecta, la cadència autèntica imperfecta, la semicadència, la cadència plagal i la cadència trencada. Les cadències poden incloure l'ús del sis quatre cadencial i/o acords de dominant secundària (principalment, l'acord de la dominant de la dominant) en la situació de pre-dominant.

L'aspirant els entonarà a capella i haurà de buscar les referències tonals amb un diapasó de forquilla o a partir del LA 3 del piano.

Lectura cantada

Lectura cantada amb acompanyament o amb suport harmònic d'un fragment d'una extensió d'un màxim de vuit compassos amb les característiques següents:

- Clau de sol en 2a o de fa en 4a. Pot contenir canvis de clau.
- Compassos simples amb unitat de temps de negra, de blanca i de corxera; compassos composts amb unitat de temps de negra amb punt, de blanca amb punt i de corxera amb punt. Pot contenir canvis de compàs i/o de *tempo*.
- La rítmica mínima de fuses.
- Grups artificials fins al septet.
- Qualsevol, tonalitat major o menor fins a set alteracions en l'armadura.
- Àmbit entre el do 1 – si 4. L'aspirant té la possibilitat d'adaptar algun passatge a la seva tessitura.
- Ritme harmònic clar i frase amb un fort sentit tonal que pot incloure modulacions a tonalitats veïnes, i alteracions justificades per la lògica musical (dominants secundàries, regions tonals i/o escales).
- Indicació de moviment a l'encapçalament i indicacions dinàmiques en el discurs.

Es valorarà positivament si la interpretació exposa les intensitats, les dinàmiques i les articulacions que contingui el fragment i si hi ha una correcta conformació del fraseig.

Es valorarà que preferentment l'aspirant faci la interpretació portant el gest de compàs.

Lectura rítmica

Lectura recitada d'un fragment d'una extensió d'un màxim de vuit compassos amb les característiques següents:

- Clau: el fragment l'aspirant el llegirà amb la clau/s de la seva especialitat d'accés a GP.
- Compassos simples amb unitat de temps de negra, de blanca i de corxera; compassos composts amb unitat de temps de negra amb punt, de blanca amb punt i de corxera amb punt. Pot contenir canvis de compàs i/o de *tempo*. També compassos d'amalgama de 5 i 7 pulsacions amb unitat de temps negra o corxera.
- Rítmica mínima de fusa amb dissonàncies rítmiques com ara síncopes o contratemps.
- Grups artificials fins al septet.
- Àmbit limitat a les notes del tercer espai addicional tant superior com inferior.
- Indicació de moviment a l'encapçalament.

Es valorarà que preferentment l'aspirant faci la interpretació portant el gest de compàs

Lectura de claus

Lectura recitada d'un fragment d'una extensió d'un màxim de vuit compassos amb les característiques següents:

- Clau de sol en 2a, fa en 4a, do en 3a., do en 4a., do en 1a. i do en 2a.
- Compassos simples amb unitat de temps de negra o compassos composts amb unitat de temps negra amb punt.
- Rítmica mínima de semicorxeres inclòs el tresets de semicorxera
- Àmbit limitat a les notes del tercer espai addicional tant superior com inferior.
- Indicació de moviment a l'encapçalament.

Es valorarà que preferentment l'aspirant faci la interpretació portant el gest de compàs.

Lectura vertical

Lectura recitada d'un fragment d'una extensió d'un màxim de vuit compassos amb les característiques següents:

- Partitura amb sistemes amb un mínim de dos pentagrames i un màxim de sis, amb les característiques de la partitura per a conjunt vocal mixt (escriptura coral amb claus actuals) o bé de música de cambra (quartet de corda, quintet de vent, quintet de vent metall, o combinacions amb piano amb parts vocals o instrumentals).
- Les claus seran les pròpies de cadascun dels instruments o veus.
- Compassos simples amb unitat de temps de negra o compassos composts amb unitat de temps negra amb punt.
- Rítmica mínima de semicorxeres inclòs el tresets de semicorxera
- Àmbit limitat a les notes del tercer espai addicional tant superior com inferior.
- Indicació de moviment a l'encapçalament.

Es valorarà que preferentment l'aspirant faci la interpretació portant el gest de compàs.

Educació de l'oïda

(3 punts)

Aquest apartat de la prova es valorarà sobre 3 punts i inclourà algun/s dels següents exercicis:

Dictat melòdico-rítmic a una veu

Transcripció tant de notes com de ritme d'un fragment musical d'una extensió màxima d'aproximadament 20 pulsacions de les següents característiques:

- Compassos simples d'unitat de temps negra o compàs binari compost d'unitat de temps negra amb punt. Pot incloure canvis de compàs.
- Rítmica mínima de fusa.
- La tonalitat del fragment pot ser del sistema tonal, sistema modal o atonal. En els casos de tonalitats Majors o menors, el fragment pot presentar qualsevol armadura, i pot contenir alteracions accidentals provinents de l'harmonia cromàtica.
- Àmbit entre el do 1 – do 4.
- En clau de sol en 2a o bé en clau de fa en 4a. En funció del registra l'aspirant triarà la clau més adequada per la transcripció i en cap cas serà necessari el canvi de clau.

Dictat rítmic

Transcripció només del ritme d'un fragment d'una extensió màxima d'aproximadament 20 pulsacions de les següents característiques:

- Compassos simples d'unitat de temps negra o compassos compostos d'unitat de temps negra amb punt. Compàs d'amalgama de 5 i de 7 amb unitat de temps de negra. Possibilitat de canvis de compàs.
- Rítmica mínima de fusa.

Dictat polifonicoharmònic

Transcripció de notes i ritme d'un fragment a dues veus d'una extensió màxima d'aproximadament 20 pulsacions de les següents característiques:

- Compassos simples d'unitat de temps negra i compostos d'unitat de temps negra amb punt.
- Rítmica mínima de semicorxeres.
- Tonalitat major o menor fins a quatre alteracions a l'armadura.
- La veu superior s'haurà d'escriure en clau de Sol mentre que la veu inferior s'escriurà en clau de Fa en 4a.
- Textura de melodia acompanyada, homofònica i/o polifònica. En aquest darrer cas, entre ambdues veus hi pot haver algun tipus d'imitació.

- La partitura pot incloure una tercera o quarta veu que estaria escrita a la partitura que es faciliti a l'aspirant per a realitzar la prova i òbviament no s'hauria de transcriure.

Dictat d'acords, intervals i escales

Identificació d'intervals melòdics i harmònics, escales, acords i progressions harmòniques similars a les de l'exercici d'entonació de la l'apartat d'Entonació, ritme i lectura.

Audició, anàlisi i creació

(3 punts)

Aquesta apartat de la prova es valorarà sobre 3 punts i constarà dels següents subapartats:

- Primer subapartat: audició
- Segon subapartat: anàlisi
- Tercer subapartat: creació

primer subapartat

3.a. Audició

Aquest subapartat es valorarà sobre 1 punt i inclourà un mínim d'un exercici.

L'exercici/s d'aquest subapartat serà plantejat principalment de forma tipus test i l'aspirant escoltarà un fragment musical i haurà de contestar a les preguntes proposades sobre timbres, textures, tempo, forma, gènere i estil.

Qüestions que es poden plantejar en l'exercici/s d'aquest:

- Identificar aspectes rítmics. Discriminació i anàlisi perceptiva si s'escau del tempo (*presto, vivace, allegro, andante, moderato, adagio, largo i lento*), la mètrica i el compàs, els patrons i canvis de figuració rítmica o bé les dissonàncies rítmiques (síncope, contratemps i hemiòlia).
- Identificar aspectes de la dimensió tonal (melòdics i harmònics). Discriminació i anàlisi perceptiva si s'escau de la tonalitat (si la tonalitat del fragment és major o menor), la tessitura i l'àmbit, els començaments (anacrusi, tètic, acèfal), i el finals (suspensiu-conclusiu) de la frase, els processos complementaris de tensió i distensió i d'antecedent-conseqüent, el tractament del material melòdic: diatonisme (tonal/modal) /cromatisme, el tipus de perfil melòdic o el tipus de moviment (predominant per passos o graus conjunts, salts o equilibri d'ambdós) o bé algun tipus de progressió harmònica.
- Identificar aspectes estructurals/ formals. Discriminació i anàlisi perceptiva si s'escau dels elements estables (motius, temes, frases), els elements de transició (passatges pont i conductius), les principals característiques estructurals del conjunt d'una secció, el nombre de seccions, o bé, la forma global de l'obra en el cas que aquesta s'escolti íntegrament.

- Aspectes tímbrics / agrupació instrumental. Discriminació i anàlisi perceptiva si s'escau en el reconeixement de la formació instrumental i/o vocal en la seva globalitat (orquestra, grup de cambra, cor, orquestra i cor, duet, solista acompanyat, etc.), el reconeixement dels principals instruments o de la tessitura de les principals veus solistes o bé la determinació dels diàlegs més sobresortints entre instruments, entre veus o entre veus i instruments.
- Aspectes dinàmics. Discriminació i anàlisi perceptiva si s'escau dels diferents graus d'intensitat sonora, l'ús de crescendo i/o decrescendo (paper dels reguladors), l'ús dels contrastes entre forte i piano, la importància del paràmetre de la dinàmica en l'obra.
- Aspectes texturals. Discriminació i anàlisi perceptiva si s'escau de la textura polifònica (o contrapuntística), la textura homofònica (o acòrdica), la textura de melodia acompanyada, la monòdica, o l'heterofonia en la música contemporània i algunes músiques de caire ètnic o popular contingut propi: música contemporània (el puntillisme) i algunes músiques ètniques.
- Identificar l'època en que es va compondre l'obra o el gènere musical a la que pertany (en ambdós casos l'haurà de seleccionar entre diverses possibilitats proposades).

segon subapartat

3.b. Anàlisi

Aquest subapartat es valorarà sobre 1 punt i inclourà un mínim d'un exercici.

L'exercici/s d'aquest subapartat consistirà en analitzar un fragment musical quant a la forma, tonalitat, acords, cadències, figuracions rítmiques, compàs, línia melòdica...

L'aspirant haurà de respondre a preguntes relatives a la forma, la melodia, l'harmonia i el ritme d'una obra o fragment proposat.

Qüestions que es poden plantejar:

- Relacionades amb la dimensió temporal. Identificar i explicar si s'escau el compàs, així com identificar les figuracions rítmiques més destacades, tant de determinats motius, com de l'obra en general.
- Relacionades amb la dimensió tonal. Identificar si s'escau la tonalitat i el mode, el tipus d'inici (anacrusi, acèfal, tètic), les frases i les seves divisions internes (frases, semifrases), el tipus de perfil o disseny melòdic (escala ascendent o descendent, arpegis, salts melòdics més significatius, notes de pas i brodadures), tipus d'acords (majors, menors, quinta disminuïda, quinta augmentada i sèptima de dominant), les funcions tonals, les principals progressions harmòniques (cadència autèntica perfecte, semicadència, cadència plagal, cadència trencada) i les notes estranyes a l'harmonia.
- Relacionades amb la dimensió estructural/formal. Identificar a partir de l'anàlisi escrit si s'escau les parts més importants en les que s'articula l'obra (seccions i

frases), la forma de l'obra i fer l'esquema corresponent amb lletres majúscules (per exemple A, A-A', A-B, A-B-A, A-B-A').

tercer subapartat

3.c. Creació

Aquest subapartat es valorarà sobre 1 punt i inclourà un mínim d'un exercici.

L'exercici/s d'aquest subapartat consistirà en la realització d'una melodia a partir de les pautes que estableixi l'enunciat.

Les pautes donades principalment poden ser:

- elements musicals de la dimensió temporal: el compàs i/o algun patró rítmic;
- elements musicals de la dimensió tonal: la tonalitat, alguns intervals, les escales, l'harmonia i/o l'àmbit;
- elements musicals de la dimensió estructural: tipus de frase, tipus d'inici i final de les frases i/o l'extensió.

En el cas que la melodia s'hagi de crear a partir d'uns acords, la melodia només es podrà construir amb notes reals i notes estranyes a l'harmonia com ara la brodadura o la nota de pas.

L'enunciat pot demanar que l'aspirant identifiqui a la partitura algun dels elements establerts per les pautes (notes estranyes a l'harmonia, alteracions dels tipus d'escales, intervals, síncopes i contratemps, etc.).

Si la melodia s'ha de construir a partir de l'harmonia, l'enunciat pot demanar l'anàlisi dels acords o l'escriptura a un pentagrama dels acords proposats. Sigui amb l'anàlisi o bé amb la creació, l'aspirant haurà d'evidenciar el coneixement dels diferents sistemes de xifrat de l'harmonia (xifrat del baix continu, xifrat de graus/funcions i el xifrat del jazz i la música moderna).